

Chaan 19 april 2020
Tweede zondag van Pasen – 'Quasimodo geniti' – 'als pasgeboren kinderen'

Gebed

Trouwe God,
vreemd is het
dat nu de veertigdagentijd
achter ons ligt
onze eigen quarantaine voortduurt;
we zien de natuur
uit haar wintervoegen barsten
in een opgewekte lente
maar wij moeten stil zitten
misschien wel
langer dan we dachten
en langer dan we willen
niet goed wetend

waar dit alles
op uit loopt.
Daarom bidden we:
wees met ons
en leer ons blijven
geloven, hopen en liefhebben
ook al is het
binnen andere marges dan we gewend waren.
Kom daartoe met uw geest
in ons huis en ons hart,
door Jezus Christus
onze Heer
Amen

Schriftlezing: 1 Petrus 1,3 en 1,22 – 2,2

3 Geprezen zij de God en Vader van onze Heer Jezus Christus: in zijn grote barmhartigheid heeft hij ons opnieuw geboren doen worden door de opstanding van Jezus Christus uit de dood, waardoor wij leven in hoop (...) 22 Nu u gehoorzaam bent aan de waarheid, is uw hart gelouterd en kunt u oprecht van uw broeders en zusters houden; heb elkaar dan ook onvoorwaardelijk lief, met een zuiver hart, 23 als mensen die opnieuw zijn geboren, niet uit vergankelijk maar uit onvergankelijk zaad, door Gods levende en altijd blijvende woord. 24 'De mens is als gras en zijn schoonheid als een bloem in het veld: het gras verdort en de bloem valt af, 25 maar het woord van de Heer blijft eeuwig bestaan.' Dit woord is het evangelie dat u verkondigd is. Ontdoe u dus van alles wat slecht is, van alle bedrog en huichelarij, alle afgunst en kwaadsprekerij en verlang als pasgeboren zuigelingen naar de zuivere melk van het woord, opdat u daardoor groeit en uw redding bereikt.

Overdenking bij 1 Petrus 1 en 2

Een paar jaar geleden was er een Britse supermarktketen die aan haar klanten niet alleen de Paasboodschappen, maar ook de Paasboodschap kwijt wilde. In die volgorde weliswaar, want daar ben je supermarkt voor. Niettemin bijzonder, het evangelie gesponsord. Het bijbehorende persbericht bracht het zo: 'Britten eten gemiddeld 3,5 paasei in het paasweekend. Maar meer dan een kwart weet niet dat met Pasen de geboorte van Christus wordt gevierd'. Kort daarop was het woordje 'geboorte' op de website vervangen door 'wedergeboorte'. Pas de derde keer ging het goed. Toen stond er: '... dat met Pasen de verrijzenis van Christus wordt gevierd'.

Ik zou vanmorgen alsnog een pleidooi willen houden voor het oorspronkelijke persbericht van de supermarkt: Pasen als geboortefeest. In de liturgische traditie heet deze tweede zondag van Pasen namelijk *quasimodo geniti*; dat betekent 'als pasgeboren kinderen'. Vandaag sluiten wij het Paasfeest af, maar dat doen we hopelijk niet omdat het wel weer gehad hebben en weer overgaan tot de orde van de dag. Nee, het paasfeest sluiten wij af, aldus de traditie, maar we doen dat als pasgeboren kinderen. Het is niet klaar, het gaat nu pas beginnen. Pasen is een nieuw begin, het is een geboortefeest, of zoals het geschreven staat in de brief die getooid is met

de naam van de apostel Petrus: *Geprezen zij de God en Vader van Jezus Christus: in zijn grote barmhartigheid heeft Hij ons opnieuw geboren worden door de opstanding van Jezus Christus uit de dood, waardoor wij leven in hoop...*

Pasen doet een mens opnieuw geboren worden. Maar wat betekent dat? Geboren worden is een gebeurtenis waar je als mens maar weinig invloed op hebt. Op een goede dag was je er. Je had er niets over te zeggen, er werd je niets gevraagd. Het leven werd je in de schoot geworden. Juist in deze tijden beseffen we dat ons leven misschien wel niet zo maakbaar is als we dachten, juist als het gaat om de meest essentiële dingen: het leven zelf, het land en het tijdperk waarin je geboren bent, de mensen die je in je leven tegenkomt, geliefden, vrienden, de talenten die je hebt, het lijf en de ziel waarmee je door het leven moet gaan. Ze zijn je gegeven, je moet het er mee doen, anders gezegd: je krijgt het, zomaar.

Ik vermoed dat het in de woorden van de Petrusbrief over de paasmens als pasgeboren kind om hetzelfde gaat: ook in het *opnieuw geboren worden*, gaat het niet om maakbaarheid, maar om openstaan voor wat je zomaar krijgt. Je schrijver zegt met zoveel woorden: je bent het al, opnieuw geboren, het is geen resultaat van wat je kunt of wie je bent, het is geen kwestie van hard werken, je targets halen en verdienen. Het is een kwestie van ontvangen. Een gave van God.

En misschien dat het daarom ook zo lastig is, want wij houden misschien helemaal niet zo van 'iets krijgen'. We worden er achterdochtig van, zeker in onze maatschappij, waarin niets voor niets gaat. Achter alles wat je zomaar krijgt, zit een verdienmodel, een reclameconcept, de wetenschap dat er vroeg of laat een tijd komt dat je er iets terug voor moet doen. Als je iets krijgt, voelt het alsof je bij iemand in de schuld staat en dat is ongemakkelijk. Niet voor niets worden wij telkens gewaarschuwd bij al te mooie aanbiedingen: Als het te mooi is om waar te zijn, dan is het dat ook.

Dat maakt dat nieuwe leven, dat opnieuw geboren zijn, zo lastig. Liever had je het zelf verdiend, liever had je geweten dat je het waard bent, liever had je gezien dat het jou werkelijk toekomt i.p.v. dat het zomaar krijgt.

Maar over onze achterdocht heeft de brief van Petrus het allemaal niet. Er staat gewoon dat je het gekregen hebt, dat nieuwe leven. Het is er al. Lastig, lastig, lastig, want je kunt er niet meer achter terug. Het nieuwe begin van de paasmorgen, betekent als vanzelf een nieuw begin voor ons. Daar sta je dan, met dat paascadeau in je handen. Je kunt het natuurlijk negeren, parkeren. Maar je kunt er ook wat mee doen: de tekst heeft het in dat verband over 'groeien'. Hij zet de beeldspraak van het opnieuw geboren worden voort. Wie geboren wordt, staat aan het begin van een groeiproces. Wie opnieuw geboren wordt, kan ook weer opnieuw gaan groeien. Er is ruimte om de dingen in je leven anders te doen, om wat je altijd in de greep hield achter je te laten, om bij nul te beginnen, gelouterd en wel. Sommigen zien deze crisis als een mogelijkheid daartoe; een nieuw begin. Dat moeten we gaan zien. Maar je hoeft daar niet op te wachten. Je kunt er gewoon mee beginnen, en je spiegelen aan de opgestane zelf, mens naar Gods hart en evenbeeld voor ons allen.

Hoe dat gaat, daarover gaat tenslotte het verhaal dat vertelt van de schilder Gustav Klimt die de opdracht krijgt een schilderij te maken van barones Sonja Knips. Sonja Knips is dan 24 jaar oud, ongelukkig getrouwd en depressief. Ze is door het leven getekend en zo ziet ze er ook uit,

niet heel florissant. Bijna een jaar lang zit Knips model voor Klimt. De schilder wil geen momentopname van haar, maar haar wezen vastleggen in zijn werk. Als het klaar is, blijkt het verrassenderwijs een portret te zijn van een jonge, sterke, opgewekte vrouw. Haar beeltenis straalt geluk, rust en kracht uit, zo anders dan hoe zij zich voelt. Met enige gêne hangt Sonja Knips het werk op in de woonkamer, voor iedereen zichtbaar – niet in het minst voor haar zelf. En vreemd, wanneer Klimt haar tien jaar later ontmoet, ziet hij een andere Sonja Knips. Zij is in een jonge, sterke vrouw veranderd. Al die jaren is zij iedere dag langs haar portret gelopen, en al die jaren heeft zij gezien wie zij niet was, nog niet was, maar wel kon zijn. En langzaam is zij er naar toegegroeid, naar de mens die ze kon zijn. Zij is de vrouw geworden die Klimt tien jaren daarvoor had op het doek nieuw geboren had laten worden.

Zo kan het gaan in je leven. Met Pasen zijn wij nieuwgeboren, zegt het verhaal. Ons Paasbeste zelf hangt – bij wijze van spreken – klaar aan de wand, zomaar. Je hoeft er natuurlijk niets mee, maar wie weet: als je er maar vaak genoeg langsloopt, en het op je in laat werken, ga je er toch een beetje op lijken en wordt het werkelijk Pasen in je leven.

ds. Rienk Lanooy
Den Haag